

Fremsat den 16. marts 2023 af Katrine Dugaard (LA), Lars-Christian Brask (LA),
Ole Birk Olesen (LA) og Alex Vanopslagh (LA)

Forslag til folketingsbeslutning
om en bodsordning for kommuner, der ikke overholder deres
lovgivningsmæssige forpligtelser

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte et lovforslag inden udgangen af 2023 om en bodsordning, hvor Ankestyrelsen kan pålægge en kommune at betale en bod til en borger, hvis kommunen ikke har overholdt sin lovgivningsmæssige forpligtelser og dette har påført borgeren et væsentligt økonomisk tab eller et velfærdstab.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne ønsker at indføre en bodsordning, som giver Ankestyrelsen mulighed for at pålægge kommuner at betale en bod til borgere, når kommunen har begået alvorlige fejl. En sådan ordning tjener en række forskellige formål.

Af Social-, Bolig- og Ældreministeriets danmarkskort fremgår omgørelsesprocenterne i klagesager på henholdsvis socialområdet generelt, voksenhandicapområdet og børnehandicapområdet. Kortlægningen viser generelt en høj omgørelsesprocent og en væsentlig kommunal variation. Den gennemsnitlige omgørelsesprocent var over 30 pct. på alle tre områder i 2021 og væsentlig højere i en række kommuner (»Danmarkskort med kommunale sammenligninger«, Social-, Bolig- og Ældreministeriet, juni 2022).

Selv om en omgørelse ikke nødvendigvis er et udtryk for, at en materiel afgørelse er forkert og skal ændres, men lige så godt kan skyldes, at formelle sagsbehandlingsregler ikke er overholdt, f.eks. at en sag ikke er tilstrækkelig oplyst, finder forslagsstillerne det generelt utilfredsstillende, at kommunerne i gennemsnit har lavet sagsbehandlingsfejl, som fører til en omgørelse i mere end 30 pct. af sagerne. Som eksempel kan nævnes en sag fra Langeland Kommune, hvor en mor uberettiget har fået tvangsfjernet sine to børn. Sagen er bl.a. omtalt i artiklen »Kommunen skifter mening, og Sandie får sine to børn tilbage: – Det er stadig helt uvirkeligt, men de skulle jo ikke have fjernet dem« på faa.dk den 9. december 2022.

Omgørelsesprocenten bør også ses, i lyset af at en klage i første omgang sendes fra borgeren til kommunen, som derved får mulighed for at rette op på sine eventuelle fejl. Til trods for dette underkendes 30 pct. af afgørelserne alligevel af Ankestyrelsen. Dertil kommer, at der givetvis findes mørketal på området, fordi ikke alle borgere kan overskue en klageproces, eller fordi de ikke ved, at de har ret til en anden behandling.

Der er situationer, hvor borgere i dag efter langvarige og konfliktfyldte forløb med kommuner oplever, at det ikke får konsekvenser for kommunerne, når der er begået alvorlige fejl i deres sag. Selv i sager, hvor der er begået meget grove fejl, oplever borgere, at kommunen ikke vil indrømme sine fejl, hvilket kan opleves som ekstremt uretfærdigt. Som

eksempel kan der henvises til artiklen på faa.dk den 17. december 2022: »Borgmester afviser, at kommunen har fjernet to børn ved en fejl: – Der et eller andet helt skørt i den her fortælling, mener advokat«, som ligeledes omhandler den ovenfor omtalte sag fra Langeland Kommune.

Efter forslagsstillerens opfattelse bør det være sådan, at hvis en kommune begår fejl, skal kommunen erkende det over for borgeren. Og i tilfælde, hvor fejlen er alvorlig, skal borgeren kompenseres økonomisk. Det vil bidrage til en oplevelse af, at systemet er retfærdigt.

Et formål med beslutningsforslaget er også, at kommuner ikke skal have et økonomisk incitament til at træffe forkerte afgørelser til skade for borgeren. Hvis kommunen f.eks. på et forkert grundlag nægter en borger en service eller et hjælpemiddel, som borgeren har krav på, bør den ikke have økonomisk fordel af denne beslutning. Uagtet om kommuner faktisk spekulerer i forkerte afgørelser, er det et stort problem, hvis det opleves, at der gives usaglige afslag, og at kommunerne har en økonomisk vinding heraf.

Af en aktindsigt fra Bornholms Regionskommune fremgår det, at Ankestyrelsen har fortalt kommunens velfærdsdirektør, at man ikke vil sanktionere et konkret lovbrud, fordi det ikke er Ankestyrelsens opgave »at slå myndigheder i hovedet« (»Ankestyrelsen: Det er ikke vores opgave at »slå myndighederne i hovedet««, Reporterne, radio24syv.dk, februar 2023). Forslagsstillerne finder det problematisk, hvis den udtalelse er et udtryk for, hvordan Ankestyrelsen mere generelt vurderer sin opgave. I næsten enhver tvist mellem en borger og en kommune har kommunen en lang række fordele i kraft af faglige kompetencer og økonomi. Når kommunen begår fejl, bør Ankestyrelsen fungere som en uafhængig vagthund, som bringer balance i forholdet mellem borger og kommune. I fraværet af en forfatningsdomstol, som findes i de fleste andre europæiske lande, må Ankestyrelsen påtage sig den opgave, at »slå myndighederne i hovedet«, når de ikke følger lovgivningen.

Endelig mener forslagsstillerne, at en bodsordning kan bidrage til et skærpet fokus på kvalitet i kommunernes sagsbehandling.

Skriftlig fremsættelse

Katrine Daugaard (LA):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en bodsordning for kommuner, der ikke overholder deres lovgivningsmæssige forpligtelser.

(Beslutningsforslag nr. B 81)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.